

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ АГРОНОМІЇ

ПРОГРАМА

виробничої практики з агрохімії для студентів першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності
Н1 Агрономія

УМАНЬ-2025

Програму виробничої практики і методичні вказівки до ведення щоденника та написання звіту студентами освітнього рівня бакалавр за спеціальністю Н1 Агрономія підготували: доктор с.-г. н., професор Господаренко Г. М., кандидат с.-г. н. доцент Мартинюк А. Т., викладач Мусієнко Л. А.

Відповідальний за випуск заступник декана факультету агрономії з практичної підготовки студентів Яценко В. В.

Програма виробничої практики затверджена на науково-методичній комісії факультету агрономії (протокол № 1 від 01.08.2025 року).

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Метою виробничої практики з агрохімії є закріплення теоретичних знань, оволодіння практичними знаннями та навичками, досягнення вміння застосовувати власні знання на практиці, набуття досвіду роботи за обраною професією.

Основними завданнями практики є:

- закріплення і поглиблення теоретичних знань та набуття професійних навичок студентів при вирішенні виробничих завдань;
- набуття навичок з відбирання зразків ґрунту для агрохімічного аналізу;
- оволодіння методикою діагностики живлення рослин;
- оволодіння методикою закладання польових дослідів з добривами;
- ознайомлення з умовами зберігання добрив, технологією їх підготовки і внесення;
- ознайомлення з агрохімічними картографами для правильного застосування добрив;
- засвоєння сучасних технологій і передового досвіду в галузі агрономії;
- вивчення сучасного стану організації техніки безпеки на виробництві та охорони навколишнього природного середовища;
- оволодіння методикою та технікою аналізу виробничої діяльності сільськогосподарського підприємства, навчально-виробничого відділу наукової установи чи навчального закладу;
- економічної оцінки технологічних та господарсько-організаційних заходів.

Таблиця 1

Матриця компетентностей і програмних результатів навчання, що формуються під час вивчення навчальної дисципліни «Генетика»

Шифр компетентності	Компетентності	Шифр програмних результатів навчання	Програмні результати навчання
Загальні компетентності (ЗК)			
ЗК 3.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.	ПРН 6	Демонструвати знання й розуміння фундаментальних дисциплін в обсязі, необхідному для володіння відповідними навичками в галузі агрономії.
ЗК 6.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.		

Фахові компетентності (СК)			
ФК 1.	Базові знання зі спеціалізованих підрозділів аграрної науки (рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, плодівництво, овочівництво, ґрунтознавство, кормовиробництво, механізація в рослинництві, захист рослин).	ПРН 10	Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі агрономії

1. МАТЕРІАЛ ДЛЯ НАПИСАННЯ ЗВІТУ

В першу чергу студентів ознайомлюють з базою практики (навчально-виробничим відділом Уманського національного університету садівництва).

На основі робочої програми виробничої практики розробляється її календарний план, в якому зазначаються всі види робіт на період практики. Обов'язки складання календарного плану проходження практики покладені на наукового керівника від університету.

Загальною формою звітності здобувачів вищої освіти за виробничу практику є звіт, який оцінює керівник практики.

В звіт подаються відомості про виконання здобувачем вищої освіти усіх розділів програми практики. Виоги до формлення звіту висвітлено в додатку 1.в написанні звіту необхідною умовою є опрацювання інформаційних та літературних джерел.

2. ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ ЗВІТУ

Звіт виконується за наступною структурою:

Вступ

- 1 Загальна характеристика практики
- 2 Характеристика бази практики
- 3 Виконання програми практики
 - 3.1 Інструктаж з техніки безпеки. Ознайомлення з агрохімічним паспортом полів.
 - 3.2 Ознайомлення з польовими дослідями з добривами та технікою їх закладання.
 - 3.3 Обстеження стану посівів озимих культур після перезимівлі та визначення потреби у підживленні.
 - 3.4 Розрахунок доз удобрювальних продуктів та підживлення пшениці озимої.
 - 3.5 Відбирання проб ґрунту та підготовка їх до аналізу.
 - 3.6 Відбирання й підготовка до аналізу рослинного матеріалу.
 - 3.7 Визначення нестачі елементів живлення за зовнішніми ознаками рослин.

- 3.8 Хімічна діагностика живлення рослин.
- 3.9 Діагностика живлення рослин за допомогою N-тестера.
- 3.10 Ознайомлення з асортиментом і станом зберігання мінеральних добрив у ННВ УНУС.
- 3.11 Розрахунок доз добрив під сільськогосподарські культури.
- 3.12 Оцінювання якості підготовки і внесення добрив.

Висновки

Використані джерела інформації

Додатки (за потреби)

ПРОГРАМА І ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ

Виробнича практика студентів ОР Бакалавр факультету агрономії є складовою частиною навчально процесу в Уманському національному університеті садівництва. Вона передбачена навчальним планом підготовки фахівців агрономічного профілю освітнього рівня Бакалавр.

Виробничу практику студенти проходять у навчально-виробничому відділі Уманського НУС.

Безпосередня організація проходження студентами виробничої практики покладається на декана факультету та його заступника, а навчально-методичне керівництво нею здійснюється керівниками практики, які призначаються деканатом.

Головними завданнями практики є:

- ✓ закріплення і поглиблення теоретичних знань за напрямком підготовки,
- ✓ набуття професійних навичок і досвіду студентів при вирішенні виробничих завдань;
- ✓ освоєння сучасних технологій і новітнього досвіду в галузі агрохімії.

На керівників практики покладається:

- проведення необхідних організаційних інструктажів з техніки безпеки;
- ознайомлення студентів з порядком проходження практики;
- забезпечення дотримання умов безпечного проходження практики згідно навчального плану і програми;
- контроль якості виконання студентами-практикантами поставлених завдань та дотримання правил внутрішнього трудового розпорядку;
- перевірка звітної документації студентів-практикантів.

Загальне керівництво практикою покладається на директора НВВ Уманського НУС, а безпосереднє — на керівника практики.

При проходженні практики студент зобов'язаний:

- виконувати передбачені програмою практики завдання;
- виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку господарства;
- суворо дотримуватися правил з охорони праці і техніки безпеки;
- вести щоденник проходження практики згідно вимог;
- у встановлені терміни подати в деканат щоденник і письмовий звіт про

проходження практики.

Після перевірки звіту студент захищає його перед комісією, призначеною деканатом факультету. При оцінці роботи студента на практиці приймаються до уваги якість ведення щоденника і написання звіту та знання і уміння виконавця.

ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ ПРО ПРАКТИКУ

Обсяг звіту повинен складати до 25 сторінок рукопису або машинопису. Може включати в себе таблиці, рисунки, фотографії і додатки.

Текст звіту має бути написаний чітко, лаконічно і без помилок на папері формату А4 з такими вимогами: поля – ліве 25–30 мм, праве – 10 мм, верхнє і нижнє – по 20 мм; абзацний відступ – 10 мм; інтервал – 15 мм; сторінки нумеруються в нижньому полі листка.

Всі таблиці та ілюстрації (малюнки, рисунки, фотографії) повинні мати загальну порядкову нумерацію і назву з визначенням одиниць виміру і років спостережень. В тексті звіту таблиці та ілюстрації розміщуються безпосередньо після посилання на них і супроводжуватися коротким і вичерпним текстовим аналізом.

Звіт включає такі структурні одиниці: зміст, вступ, розділи, висновки і пропозиції, список використаних джерел.

ПРАВИЛА ВЕДЕННЯ ЩОДЕННИКА ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Звітним документом про виконання студентом програми виробничої практики є щоденник. В ньому практикант щоденно веде записи згідно форми, де вказується дата, назва технологічного процесу (роботи), в якому він брав безпосередню участь, описуються головні складові елементи роботи. Обов'язково вказати, що саме зробив практикант в організації вказаного технологічного процесу.

У випадках несприятливих погодних умови, коли виконання технологічних процесів стає неможливим, завданням практиканта є опрацювання новітньої літератури для подальшого написання звіту (таких записів, як «йшов дощ» в щоденнику не повинно бути).

Щоденник обов'язково регулярно подається на підпис керівнику практики, а після завершення практики – завіряється. Без щоденника, заповненого згідно з вимогами, звіт не приймається до захисту, тому що щоденник є основою написання всіх розділів звіту.

ЩОДЕННИК

виробничої практики з агрохімії студента ____ курсу факультету агрономії

(прізвище, ім'я, по-батькові)

Початок «__» _____ 20__ р., кінець «__» _____ 20__ р.,

Дата	Види робіт	Місце роботи	Опис робочих процесів, організація і оплата праці, основні машини. Відхилення від рекомендованої технології та пропозиції щодо їх усунення	Підпис керівника
15.04. 2023	Підживлення пшениці озимої сорту Патріотка	Поле № 3 польової сівозміни	Внесення аміачної селітри (трактор «John Deere + РНД–1000). Норма внесення добрива – 100 кг/га. Організаційні особливості (за потреби)	

3. РОЗ'ЯСНЕННЯ ДО НАПИСАННЯ ЗВІТУ

Вступ

У вступі коротко описується мета та завдання виробничої практики.

1. Загальна характеристика практики

У цьому розділі потрібно описується отримані навички після проходження практики згідно мети і завдання практики відповідно програми практики.

2. Характеристика бази практики

У цьому розділі необхідно вказати географічне положення та загальні відомості про господарство (спеціалізація; наявність земельних угідь, структура посівних площ).

2. Виконання програми практики

У цьому розділі необхідно навести результати виконання всіх пунктів програми практики із наведенням одержаних результатів.

3. Висновки і пропозиції

На основі аналізу технологічних процесів і отриманих матеріалів, висвітлених у звітній документації за час проходження практики, необхідно чітко і лаконічно зробити висновки (наявні фактори, що обмежують максимальну продуктивність с.-г. культур сівозміни) і пропозиції господарству, щодо удосконалення вирощування с/г культур та підвищення їх урожайності, як наслідок матеріальної вигоди.

4. Список використаних джерел

Подається в алфавітному порядку згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». У списку використаної літератури вказують лише ті джерела, які здобувач безпосередньо використовував при написанні звіту або електронні адреси

джерел в інтернеті. Кількість використаних джерел може бути в межах 10 позицій.

5. Додатки

Подаються фотографії з проходження практики, звітні документи та ін.

Матеріали для звіту у вигляді нотаток і фотографій підбираються систематично під час виконання програми виробничої практики.

Звіт про практику – це аналіз отриманої інформації на підставі:

- а) пройденого теоретичного та практичного курсу;
- б) опрацьованої під час практики допоміжної літератури та вивчення роботи передових господарств України і світу;
- в) бесіди з керівниками практики;
- д) особистих спостережень під час виконання завдань практики.

3. ПОРЯДОК ПОДАННЯ ЗВІТУ

Звіт про виконання здобувачем вищої освіти програми виробничої практики з агрохімії здається ним на кафедру агрохімії і ґрунтознавства відразу після закінчення практики. Написаний звіт про виробничу практику розглядається керівником практики.

Звіт є основним документом для оцінки практики. В ньому здобувач вищої освіти демонструє своє вміння аналізувати та оцінювати найважливіші наслідки господарської діяльності, природно-економічні умови, застосовані в господарстві технологічні прийоми і технології одержання високих урожаїв.

Під час написання звіту не допускається плагіт.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПРАКТИКИ

Звіт складається окремо кожним практикантом. У випадку роботи одночасно двох і більше здобувачів вищої освіти на одному робочому місці, вони повинні поділити роботу між собою для написання окремих звітів.

Схема нарахування балів з виробничої практики з агрономії здобувачів вищої освіти

Параметри оцінювання	Результат оцінювання, бал
Проходження практики	1–70
Оформлення щоденника та написання звіту	
Захист звіту	1–30
Підсумкова оцінка: кількість балів за 100-бальною шкалою 4-бальною шкалою Оцінка ЄКТС	

Підсумкова оцінка знань, умінь та навичок студентів, набутих на практиці, визначається за 100-бальною, 4-бальною шкалою та шкалою ЄКТС.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90–100	A	відмінно
82–89	B	добре
74–81	C	
64–73	D	задовільно
60–63	E	
35–59	FX	незадовільно
0–34	F	

Голова комісії підсумовує бали, нараховані керівником практики від кафедри та комісією із захисту звітів з практики. Керівником практики від кафедри нарахування балів здійснюється на підставі оцінки якості оформлення і змістовності наповнення щоденника та звіту з практики.

Комісія із захисту звітів з практики нараховує бали за підсумками презентації студентом результатів проходження практики та відповідей на запитання членів комісії.

Підсумки практики обговорюються на засіданнях кафедр, конференціях, круглих столах та інших заходах, а загальні підсумки – на вченій раді факультету та університету.

Форма проведення підсумкового контролю згідно з робочим та навчальним планом – залік.

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Господаренко Г. М. Агрохімія. Київ : ТОВ «СІК ГРУП УКРАЇНА», 2019. 560 с.
2. Господаренко Г. М. Основи інтегрованого застосування добрив. Київ : ЗАТ «Нічлава», 2002. 344 с.
3. Господаренко Г. М. Система застосування добрив. Київ : ТОВ «ТРОПЕА», 2022. 376 с.
4. Господаренко Г. М. Удобрення сільськогосподарських культур. Київ : «СІК ГРУП УКРАЇНА», 2016. 276 с.

Допоміжні

1. Господаренко Г. М., Невлад В. І., Прокопчук І. В., Прокопчук С. В. Симбіотична азотфіксація та врожай : монографія. Умань : Видавець «Сочінський М. М.», 2017. 324 с.

2. Ермантраут Е.Р., Малиновський А.С., Дідора В.Г. Методика наукових досліджень в агрономії: навч.посібник. Житомир: ЖНАЕУ, 2010. 124 с.
3. Господаренко Г. М., Черно О. Д., Нікітіна О. В. Агрохімія калію; за заг. ред. Г. М. Господаренка. Київ : ТОВ «ТРОПЕА», 2021. 264 с.
4. Городній М. М., Лісовал А. П., Бикін А. В. та ін. Агрохімічний аналіз. Київ : Арістей, 2005. 468 с.
5. Паламарчук В. Д., Поліщук І. С., Каленська С. М., Єрмакова Л. М. Біологія та екологія сільськогосподарських рослин. Вінниця, 2013. 724 с.
6. Польовий В. М. Оптимізація системи удобрення у сучасному землеробстві. Рівне : Волинські обереги, 2007. 320 с.

Інформаційні ресурси

1. 1. Електронна енциклопедія сільського господарства. [Електронний ресурс] // Електронне наукове видання: Режим доступу до енциклопедії: AgroScience.com.ua 2008–2011 р. e-mail: admin@agrosience.com.ua.
2. [www. agrohim.biz](http://www.agrohim.biz)
3. [organicstandart. com.ua](http://organicstandart.com.ua)
4. ННЦ «Інститут землеробства НААН». URL: <http://zemlerobstvo.com>
5. Дослідна станція луб'яних культур Інституту сільського господарства Північного Сходу НААН України. URL: <http://ibc-uaas.at.ua/>
6. Журнал «Агроном». URL: <http://agronom.com.ua>

ДОДАТКИ

Титульний аркуш звіту повинен мати такий вигляд:

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет агрономії
Спеціальність
Н1 Агрономія

Кафедра: агрохімії і
грунтознавства

ІВАНЕНКО ІВАН ІВАНОВИЧ
студент ____ групи

ЗВІТ

про виробничу практику
у навчально-виробничому відділі Уманського національного університету

з «__» _____ 2025 р. по «__» _____ 2025 р.

Умань — 2025

ЗМІСТ

	Вступ
1	Загальна характеристика практики
2	Характеристика бази практики
3	Виконання програми практики
3.1	Інструктаж з техніки безпеки. Ознайомлення з агрохімічним паспортом полів.
3.2	Ознайомлення з польовими дослідями з добривами та технікою їх закладання.
3.3	Обстеження стану посівів озимих культур після перезимівлі та визначення потреби у підживленні.
3.4	Розрахунок доз удобрювальних продуктів та підживлення пшениці озимої.
3.5	Відбирання проб ґрунту та підготовка їх до аналізу.
3.6	Відбирання й підготовка до аналізу рослинного матеріалу.
3.7	Визначення нестачі елементів живлення за зовнішніми ознаками рослин.
3.8	Хімічна діагностика живлення рослин.
3.9	Діагностика живлення рослин за допомогою N-тестера.
3.10	Ознайомлення з асортиментом і станом зберігання мінеральних добрив у ННВ УНУС.
3.11	Розрахунок доз добрив під сільськогосподарські культури.
3.12	Оцінювання якості підготовки і внесення добрив.
	Висновки
	Використані джерела інформації
	Додатки (за потреби)

Вступ

Мета практики _____

Завдання практики _____

ДОДАТКИ ДО ЗВІТУ ВКЛЮЧАЮТЬ ТАКІ ДОКУМЕНТИ І МАТЕРІАЛИ:

- щоденник;
- інші матеріали, що характеризують роботу студента в господарстві;
- допоміжні таблиці до окремих розділів, фото.